

Ovim držim da je dovoljno uglavljeno, da su moji prigovori u kritici rasprave g. pisca o hipnotizmu bili stvarni i opravdani, premda se to g. piscu inako čini. Opetujem svoj sud, koji sam izrekao na koncu svoje kritike: Kakogod mi je drago, da je g. pisac napisao ovu studiju, tako mi je u drugu ruku žao, što mu moram mnogo toga da prigovorim. Dodajem još i to: Kad bi g. pisac barem ovakovom pomnjom izradio svoju raspravu, kakovom je napisao ovaj protuodgovor, držim da mu ne bi imao što da prigovorim.

Odredbe svete Stolice.

1. S. Congregatio Rituum izdala je pod naslovom: „*Dubia circa octavas simplices*“ dne 18. siječnja 1918. ovo rješenje na stavljena pitanja:

1. An decretum S. R. C. diei 7. augusti 1914. ad 2. statuens quod, si infra octavam simplicem Nativitatis B. M. V. dicenda sit Missa votiva eiusdem B. M. V., legatur Missa ut in festo Nativitatis B. M. V. cum Gloria sed sine Credo, extendatur ad alias infra octavas simplices? Et quatenus affirmative;

2. An infra octavam simplicem, de qua peragenda non est commemoratio in officiis occurrentibus, omitti debeant Suffragium et Preces? Et quatenus negative;

3. An saltem in officio diei octavae simplicis omitti debeant Suffragium et Preces?

4. An Symbolum, dicendum in Missa festi, ratione non Dominicae aut octavae, sed ipsius festi, in Missa diei octavae simplicis eiusdem festi omitti debeat?

5. An Praefatio propria Missae festi legi etiam debeat in Missa diei octavae simplicis eiusdem festi?

Sacra Rituum Congregatio, audito specialis Commissionis suffragio, reque accurate perpensa ita respondendum censuit:

Ad 1. affirmative.

Ad 2. Negative.

Ad 3. Affirmative iuxta rubricas novi Breviarii Typici.

Ad 4. Affirmative.

Ad 5. Affirmative.

atque ita rescripsit et declaravit die 18. ianuarii 1918. (Sr. Acta Ap. Sedis X. Vg. x. 69).

2. Pontificia Commissio ad codicis canones interpretandos zaključila je u svojoj sjednici dne 9. prosinca 1917., da će odgovarati samo na dvojbe i pitanja biskupâ, viših poglavara redovničkih itd. ne pako na pitanja privatnika, osim posredstvom biskupovim. (Sr. A. Ap. Sedis x. 1977).

Recenzije.

J. Geysler: Neue und alte Wege der Philosophie. (Münster, Schönningh 1916.).

Uza sve zasluge, koje si je Österreich nedvojbeno stekao priredivši 4. svesku Überwegove povjesnice filozofije, ne može se ipak reći, da je ovo najnovije izdanje bez ikolih nedostataka. Možda mu je najveća manjkavost u tome, što se uzelo premalo obzira na neke naučenjake, koje bi trebalo osobito istaknuti u savremenoj filozofiji. Ova okolnost u jednu, a u drugu ruku činjenica, da je Österreich upravo neke savremene filozofe veoma pomno i kadikad suvišnom simpatijom prikazao, vodi nas do opravdane predmnijeve, da mu sve struje i pojave u savremenoj filozofiji nijesu bile jednako pristupačne. Ili ako je ovom našom presudom izdavaču nanešena nepravda, ne bi po njega bila manje porazna i druga mogućnost: da je s određenom namjerom, iz subjektivne pobude mimoišao neke mislioce, polaznici na njih neznatnu pažnju. Možda za ovako tendenciozno gledište nebi bilo drugog kriterija, osim što je upadno, da se baš skolastičkoj savremenoj filozofiji priklonilo najmanje razumijevanja. Otuda je shvatljivo, da je i jedan od prvaka u modernoj skolastici, J. Geysler i da rekne, ona škola uz koju se oslanja njegovo umovanje, obradjena i prikazana zapravo kao efemerno neko nastojanje. Nakon dojakošnjih svojih radova osigurao si je Geysler u filozofijskoj

literaturi veoma ugledno mjesto, s kojega će još za dugo vremena snažno uplivati na sve one, koji ne kane prekinuti svezu s Aristotelom i drugim predstavnicima filozofijskog duha.

U novom svojem djelu, što ga ovdje najavljujemo, razvija Geysler one nazore, što ih zastupa njegov učitelj E. Husserl, te u svezi sa starijim putevima u filozofiji osvjetljuje svoj vlastiti put, kojim kreće njegova spekulacija. Ovaj se put Geyslerove filozofije na više mjesta odijeljuje od Husserla. Čisto formalno shvatanje logike, zatim Husserlov nazor o zrenju (ideaciji) općenitih biti, pa onda nauka o svijesti i častvu, te napokon idealistička teorija Husserlove fenomenologije -- na svim ovim točkama odvajaju se Geyslerove idejni svijet od Husserlovog.

U historičkoj pozadini Husserlovog filozofiranja zapaža se u prvom redu jaki upliv Descartesovog duha, koji se nezadovoljan dotadašnjim stanjem filozofije naprezao stvoriti novi filozofijski sustav, baziran na strogo znanstvenom mišljenju. Na zajedničku polaznu tačku Husserlove i Cartezijeve ideologije upućuje nas već prvo oveće djelo Husserlovo („Philosophie der Arithmetik“, 1. sv. 1891. Halle), gdje se očituje nastojanje analizom matematičke znanosti otkriti puteve znanstvenog mišljenja uopće. I upravo u ovoj analizi matematičke znanosti našao je Husserl prvi poticaj, da napusti psihologizam i da spoznajnu svoju teoriju navrne u struju racio-